

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2021 m. birželio 30 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), Artūro Driuko ir Algirdo Taminsko,

rašytinio proceso tvarka teismo posėdyje išnagrinėjo **pareiškėjo (atsakovo) T. P.** prašymą atnaujinti procesą dėl Kauno apygardos teismo civilinės bylos [Nr. 2-208-660/2012](#) (apeliacinės instancijos teismo bylos [Nr. 2A-22-259/2018](#)) dalies, išnagrinėtos pagal ieškovės Kauno apygardos prokuratūros ieškinį atsakovams I. P., T. P., Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos, Kauno rajono savivaldybės administracijai dėl administracinių teisės aktų pripažinimo negaliojančiais ir savavališkai pastatytų statinių nugriovimo, tretieji asmenys uždaroji akcinė bendrovė „Homo Novus“, D. D., M. N., N. P., Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, akcinė bendrovė SEB bankas, A. M., J. K., A. B., P. R., A. R., V. B., K. B., D. A. K., valstybės įstaiga Registrų centras.

Teisėjų kolegija

nustatė:

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl proceso atnaujinimo Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir [CPK](#)) 366 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytu pagrindu, kai procesą prašoma atnaujinti civilinėje byloje, kurioje Europos Žmogaus Teisių Teismas (toliau – EŽTT) konstatavo Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – Konvencija) pažeidimą.
2. Pareiškėjas (toliau – atsakovas) T. P. prašo atnaujinti procesą pagal [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punktą panaikinant Kauno rajono apylinkės teismo 2012 m. spalio 19 d. sprendimo ir Kauno apygardos teismo 2018 m. vasario 21 d. nutarties dalis, kuriomis Kauno apygardos prokuratūros patikslintas ieškiny buvo tenkintas iš dalies ir pripažinti negaliojančiais Kauno rajono savivaldybės Urbanistikos skyriaus vedėjo F. J. 2005 m. sausio 26 d. ir 2005 m. liepos 16 d. suderintos atsakovų T. P. ir I. A. gyvenamojo namo techninio projekto korektūros, Kauno apskrities viršininko administracijos Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skyriaus Kauno rajono vyriausiosios specialistės A. L. 2006 m. kovo 23 d. pažymą Nr. NS-83 apie nebaigtą statyti atsakovų T. P. ir I. A. gyvenamąjį namą, 2008 m. vasario 12 d. statinio pripažinimo tinkamu naudoti aktas; gyvenamojo namo savininkai (atsakovai T. P. ir I. A.) įpareigoti per 6 mėnesius nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos parengti namo techninį projektą pagal Kauno rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2004 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. ĮS-514 patvirtinto sklypo detaliojo plano sprendinius arba pagal naujai parengtą teritorijų planavimo dokumentą, per 3 mėnesius nuo naujai parengto namo techninio projekto suderinimo dienos gauti statybą leidžiantį dokumentą pagal naujai parengtą ir patvirtintą pastato techninį projektą, per 6 mėnesius nuo naujo statybą leidžiančio dokumento išdavimo dienos pertvarkyti statinį pagal naujai parengtą suderintą ir patvirtintą namo techninį projektą, ir dėl šių reikalavimų priimti naują sprendimą – Kauno apygardos prokuratūros patikslintą ieškinį atmesti.
3. Kauno rajono apylinkės teismas 2012 m. spalio 19 d. sprendimu ieškovės Kauno apygardos prokuratūros ieškinį patenkino iš dalies, atsakovės Statybos inspekcijos ieškinį ir priešieškinį patenkino visiškai, atsakovų T. P. ir I. P. (I. A.) ieškinį atmėtė; pripažino negaliojančiomis Kauno rajono savivaldybės Urbanistikos skyriaus vedėjo F. J. 2005 m. sausio 26 d. ir 2005 m. liepos 16 d. suderintas I. P. ir T. P. gyvenamojo namo techninio projekto korektūras, Kauno apskrities viršininko administracijos Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skyriaus Kauno rajono vyriausiosios specialistės A. L. 2006 m. kovo 23 d. pažymą Nr. NS-83 apie nebaigtą statyti I. P. ir T. P. gyvenamąjį namą, 2008 m. vasario 12 d. statinio pripažinimo tinkamu naudoti aktą; įpareigojo atsakovus I. P. ir T. P. per 1 mėnesį nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos savo lėšomis nugriauti savavališkai pastatytą 51 metro ilgio medinę ir metalinio tinklo tvorą kartu su mūro pamatu, į kurį yra įbetonuoti metaliniai stulpai, esantys sudedamąja tvoros dalimi, sutvarkyti statybviety; atsakovams T. P. ir I. P. neįvykdžius teismo įpareigojimo per nustatytą terminą, leido Statybos inspekcijai pašalinti savavališkai ant numatyto bendro naudojimo kelio dalies, esančios valstybinėje žemėje, supiltą paruošiamąjį sluoksnį, pabetonavimą, betonines trinkeles ir grąžinti į pradinę buvusią prieš tai padėtį, sutvarkyti statybviety; atsakovams T. P. ir I. P. neįvykdžius teismo įpareigojimo per nustatytą terminą, leido Statybos inspekcijai pašalinti savavališkai ant numatyto bendro naudojimo kelio dalies, esančios valstybinėje žemėje, supiltą paruošiamąjį sluoksnį, pabetonavimą, betonines trinkeles ir grąžinti į pradinę buvusią prieš tai padėtį, sutvarkyti statybviety, išieškoti patirtų išlaidų atlyginimą iš atsakovų T. P. ir I. P.; įpareigojo atsakovus T. P. ir I. P. per 3 mėnesius nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos savo lėšomis pašalinti savavališkai ant numatyto bendro naudojimo kelio dalies, esančios valstybinėje žemėje, supiltą paruošiamąjį sluoksnį, pabetonavimą, betonines trinkeles ir grąžinti į pradinę buvusią prieš tai padėtį, sutvarkyti statybviety, išieškoti patirtų išlaidų atlyginimą iš atsakovų T. P. ir I. P.; įpareigojo atsakovus I. P. ir T. P. per 6 mėnesius nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos parengti namo techninį projektą pagal Kauno rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2004 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. ĮS-514 patvirtinto I. P. ir T. P. sklypo detaliojo plano sprendinius arba pagal naujai parengtą teritorijų planavimo dokumentą; įpareigojo atsakovus I. P. ir T. P. per 3 mėnesius nuo naujai parengto namo techninio projekto suderinimo dienos gauti statybą leidžiantį dokumentą pagal naujai parengtą ir patvirtintą pastato techninį projektą; įpareigojo atsakovus I. P. ir T. P. per 6 mėnesius nuo naujo statybą leidžiančio dokumento išdavimo dienos pertvarkyti statinį pagal naujai parengtą suderintą ir patvirtintą namo techninį projektą; kitą ieškovės Kauno apygardos prokuratūros ieškinio reikalavimų dalį atmėtė.
4. Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą pagal atsakovų I. P. ir T. P. apeliacinį skundą, 2016 m. spalio 20 d. nutartimi paliko nepakeistą Kauno rajono apylinkės teismo 2012 m. spalio 19 d. sprendimą.
5. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą pagal atsakovo T. P. kasacinį skundą, 2017 m. gegužės 24 d. nutartimi panaikino Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2016 m. spalio 20 d. nutartį ir perdavė bylą šiam teismui nagrinėti iš naujo.
6. Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2018 m. vasario 21 d. nutartimi iš esmės paliko nepakeistą Kauno rajono apylinkės teismo 2012 m. spalio 19 d. sprendimą.

7. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų atrankos kolegija 2018 m. balandžio 30 d. nutartimi Nr. 3P-652/2018 atsakovo T. P. kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2018 m. vasario 21 d. nutarties peržiūrėjimo atsisakė priimti.
8. EŽTT 2021 m. sausio 19 d. sprendimu byloje *Puišys prieš Lietuvą*, Nr. 58166/18, pripažino, kad Lietuvos Respublika pažeidė Konvencijos Protokolo Nr. 1 1 straipsnį, nusprendė, kad byloje dėl savavališkų statybų priimtais teismų sprendimais buvo neteislingai apribotos atsakovo T. P. nuosavybės teisės: nacionalinės valdžios institucijos neužtikrino tinkamos interesų pusiausvyros tarp asmens nuosavybės teisių ir viešojo intereso.
9. EŽTT konstatavo, kad nacionaliniai teismai, sprendami gyvenamojo namo stoginės kolonų (toliau – kolonos) savavališkos statybos klausimą, tinkamai neįvertino įrodymų dėl žemės sklypo ribų, namo statybą pripažino savavališka vadovaudamiesi 2004 metų koordinatėmis. Nors namo statybos savavališkumas buvo grindžiamas tik kolonų vietos neatitiktini detaliam planui (riboms) ir klausimai dėl kitų namo aspektų neteisėtumo nebuvo nustatyti, teismai atsakovui skyrė padarytam pažeidimui neproporcingą sankciją – įpareigojo pertvarkyti visą namą pagal parengtą naują projektą, gavus jam naują leidimą, t. y. neapsiriboję tik kolonų pašalinimu. Iš teismo sprendimo kylantis reikalavimas atlikti namo pakeitimus, nesusijusius su ginčijamomis kolonomis, negali būti pateisinamas bylos aplinkybėmis ir tai pažeidžia atsakovo ir gretimų sklypų savininkų teisių pusiausvyrą atsakovo nenaudai. EŽTT, įvertinęs, kad, siekdamas įvykdyti nacionalinių teismų sprendimus, atsakovas turės nugriauti kolonas, nes jų negalima įteisinti pagal esamą padėtį, konstatavo, kad reikalavimas tokias kolonas atsakovui nugriauti savo sąskaita, nepasidalijant išlaidomis su atsakingomis institucijomis, yra neproporcinga našta asmeniui. Valdžios įstaigos suteikė leidimą atsakovui pastatyti kolonas, todėl, paaiškęs aplinkybės, kad šių kolonų statyba neteisėta ir jų statybos leidimai neturėjo būti išduoti, šių kolonų pašalinimo išlaidos turėtų būti pasidalytos su leidimus išdavusiomis institucijomis. Nacionaliniai teismai, sprendami klausimą dėl savavališkos statybos padarinių šalinimo, šio klausimo nesprendė. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, EŽTT padarė išvadą, kad valdžios institucijos nesugebėjo rasti teisingos pusiausvyros tarp atsakovo nuosavybės teisių ir bendrojo intereso; dėl valdžios institucijų klaidų atsakovas turėjo prisiimti asmeninę ir pernelyg didelę naštą, todėl buvo pažeistas Konvencijos Protokolo Nr. 1 1 straipsnis („Nuosavybės apsauga. Dėl namo statybos teisėtumo ir valstybės institucijų atsakomybės taisant savo klaidas“).
10. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. gegužės 12 d. nutartimi atsakovo prašymas atnaujinti procesą dėl civilinės bylos dalies, išnagrinėtos pagal Kauno apygardos prokuratūros patikslintą ieškinio reikalavimą dėl gyvenamojo namo ir priestato pripažinimo savavališka statyba ir jos padarinių šalinimo bei su namo statyba susijusių institucijų sprendimų pripažinimo negaliojančiais, Kauno apygardos teismo išnagrinėtoje civilinėje byloje [Nr. 2A-22-259/2018](#) buvo priimtas.
11. Atsiliepimu į prašymą atnaujinti civilinį procesą ieškovė Kauno apygardos prokuratūra nurodo, kad iš dalies sutinka su atsakovo prašymu. Nurodo, kad nors EŽTT nusprendė, jog nacionaliniai teismai tinkamai neįvertino koordinacių skirtumo ir nepašalino abejonių, kurios sklypo ribos laikytinos teisingomis, tačiau bylos nagrinėjimo metu ir buvo nustatyta, kad egzistuoja prieštaringi duomenys dėl sklypo koordinacių, todėl apeliacinės instancijos teismas išanalizavo ir įvertino visus įrodymus ir nustatytas aplinkybes dėl sklypo ribų, ir, vadovaudamasis įrodymų vertinimo taisyklėmis bei statybos teisę reglamentuojančiais teisės aktais, padarė pagrįstą išvadą, kad turi būti vadovaujama Kauno rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2004 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. ĮS-514 patvirtintu detaliojo planu nustatytais sklypo ribomis, nes būtent detalusis planas yra vienas iš privalomų statybų procedūros dokumentų, kurio sprendiniai yra imperatyviai privalomi statybų procese. Taigi, apeliacinės instancijos teismas aiškiai pasisakė, kuriais duomenimis reikia vadovautis sprendžiant klausimą dėl statybų teisėtumo. Atnaujinus procesą ir bylą nagrinėjant iš naujo, fakto, jog egzistuoja skirtingi duomenys dėl sklypo ribų, teismo sprendimu šioje byloje pakeisti nebus galimybės. Taip pat bylą nagrinėjant iš naujo nebus galimybės pakeisti įstatymuose ir kituose teisės aktuose imperatyviai nustatyto reikalavimo, kad planuojant statybas, rengiant ir tvirtinant statinio projektą, išduodant statybą leidžiančius dokumentus ir vykdant statybų priežiūrą privaloma vadovautis teritorijų planavimo dokumento (šiuo atveju detaliojo plano) sprendiniais.
12. Dėl įpareigojimo pertvarkyti visą namą pagal parengtą naują projektą proporcingumo ieškovė nurodo, kad EŽTT nekvestionavo nacionalinių teismų sprendimų ir nekonstatavo, jog teismai atsakovui skyrė padarytam pažeidimui pašalinti neproporcingą sankciją – įpareigojo pertvarkyti visą namą pagal parengtą naują projektą ir gavus naują leidimą. EŽTT nurodė, kad atsakovas, norėdamas įvykdyti nacionalinių teismų sprendimus, privalo nugriauti kolonas, nes vadovaujantis galiojančiomis teisės normomis pagal esamą padėtį nėra galimybės jų įteisinti. Taigi EŽTT kvestionavo ne nacionalinių teismų, o institucijų, dalyvaujančių sprendimo vykdymo etape, veiksmus ir sprendimus jau po teismo sprendimų priėmimo ir nusprendė, kad institucijų sprendimai atsakovas priverstas atlikti veiksmus, nesusijusius su ginčo kolonomis. Dėl to procesas dėl šios bylos dalies negali būti atnaujintas, nes atsakovo teisių pažeidimas yra padarytas kitų institucijų jau po teismų sprendimo priėmimo ir negali būti pašalintas bylą nagrinėjant iš naujo, nes šie institucijų veiksmai ar sprendimai nėra bylos nagrinėjimo dalykas.
13. Ieškovė sutinka, kad EŽTT išvada, jog reikalavimas atsakovui savo sąskaita nugriauti kolonas nepaskirsčius išlaidų tarp valdžios institucijų, kurios prisidėjo prie susidariusios situacijos, yra per didelė našta asmeniui, yra pakankamas pagrindas atnaujinti procesą dėl tos dalies, kuri susijusi su neteisėtos statybos padarinių šalinimu. Kadangi teismų išnagrinėtoje byloje nebuvo nustatoma projekto korekcijas suderinusių, namo statybos eigą ir užbaigimą pagal projektą ir detalų planą kaip tinkamus įvertinusių institucijų kaltė, taip pat nevertinta žala, atsiradusi taisant institucijų klaidas, procesas atnaujinamas tik dėl tos civilinės bylos dalies, kuria išnagrinėtas klausimas dėl neteisėtos statybos padarinių pašalinimo sąnaudų paskirstymo.
14. Atsiliepimu į prašymą atnaujinti civilinį procesą atsakovė Kauno rajono savivaldybės administracija prašo netenkinti prašymo atnaujinti procesą ir nurodo, kad atsakovo nurodytas proceso atnaujinimo pagrindas vertintinas atsižvelgiant į bylos aplinkybes, siekiant išaiškinti, ar nurodytos aplinkybės leidžia protingai abejoti byloje priimtų teismo sprendimų (nutarčių) teisėtumu ir pagrįstumu. Procesas turi būti atnaujintas, jeigu yra pagrindas manyti, kad dėl atsakovo nurodytų aplinkybių byloje priimti teismų sprendimai gali būti neteisėti. Bylos proceso atnaujinimo siekiančios šalies prašyme, be kita ko, turi būti teisiniais ir faktiniais argumentais pagrindžiamas proceso atnaujinimo pagrindas, atsižvelgiant į jo aiškinimą ir taikymą teismų jurisprudencijoje, buvimas, kurie (argumentai) patikrinami ir įvertinami teismui sprendžiant klausimą, ar egzistuoja proceso atnaujinimo pagrindas. Atsakovas nepateikė naujų argumentų ar faktų, kurie nebuvo žinomi ir svarstyti priimant ginčo sprendimus.
15. Atsiliepimu į prašymą atnaujinti civilinį procesą trečiasis asmuo N. P. prašo atmesti prašymą atnaujinti procesą ir nurodo, kad EŽTT nesprendė ginčo dėl galiojančių sklypo ribų, o tik nustatė, kad bylos įrodymai šiuo klausimu yra logiški prieštaringi ir nacionaliniai teismai nepakankamai motyvavo, kodėl remiasi vienais įrodymais ir nesiremia kitais. Tai, kad nacionaliniai teismai nepakankamai motyvavo savo sprendimus dėl galiojančių sklypo ribų, nereiškia, kad nacionaliniai teismai šiuose savo sprendimuose galiojančias žemės sklypo ribas nustatė klaidingai. Nors atsakovas teigia, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. gruodžio 9 d. nutartimi ir 2016 m. vasario 8 d. nutartimi buvo išspręsti ginčai dėl galiojančių sklypo ribų, tačiau tik bendrosios kompetencijos teismas, sprenddamas ginčą dėl žemės sklypo ribų, Nekilnojamojo turto registro duomenis vertina kartu su kitais įrodymais ir sprendžia, kokios yra tikrosios žemės sklypo ribos, ir tai darydamas bendrosios kompetencijos teismas turi teisę nustatyti ir kitokias sklypo ribas, nei jos yra registruotos. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2012 m. lapkričio 30 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. 3K-3-525/2012](#) atmetė I. P. kasacinį skundą byloje, kurioje ji siekė pakeisti sklypo ribas, prijungiant prie jo už sklypo šiaurinės ribos esantį kelią. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2017 m. gegužės 24 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-3-240-248/2017](#), grąžindamas bylą nagrinėti iš naujo apeliacinės instancijos teismui, nurodė, kad yra būtina nustatyti tikslias sklypo vietą, padėtį ir ribas, t. y. sklypo ribos buvo minėtos bylos nagrinėjimo dalykas. Kauno apygardos teismas, bylą nagrinėjęs iš naujo, pagrįstai nusprendė, kad ginčo žemės sklype nuo 2004 metų galiojo ir dabar galioja Kauno rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2004 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. ĮS-514 patvirtintas žemės sklypo detalusis planas. Pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 17 straipsnio 2 dalį sklypo ribų planai negali pakeisti detaliojo plano sprendinių dėl sklypo ribų. Dėl to atsakovo prašomas proceso atnaujinimas neturėtų jokios prasmės, reikštų išimtinai formalus teisingumo vykdymą.

16. Proceso atnaujinimas, siekiant išspręsti klausimą dėl neteisėtų statybų padarinių šalinimo išlaidų paskirstymo tarp atsakovo ir valstybės ar vietos savivaldos institucijų, prieštarauja teisinių santykių stabilumo bei įsiteisėjusio teismo sprendimo privalomumo principams, nes šis klausimas gali būti išspręstas ir atskiroje byloje.
17. EŽTT sprendime iš esmės pripažino, kad kolonos privalejo būti pašalintos. Dėl to būtų neteisinga ir nesąžininga, jeigu atsakovas iš savo neteisėto elgesio gautų naudos ir jam būtų nustatyti nauji terminai bei sąlygos pertvarkyti ir įteisinti namą.
18. Atsiliepimu į prašymą atnaujinti civilinį procesą atsakovė Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos nurodo, kad procesas gali būti atnaujinamas tik siekiant pašalinti EŽTT nustatytus asmens teisių pažeidimus, padarytus priimant Lietuvos Respublikos teismų sprendimus, nutartis, nutarimus. Atsakovas siekia ne EŽTT nustatytų pažeidimų pašalinimo, o bylos dales pakartotinio peržiūrėjimo ir jam nepalankaus teismo sprendimo civilinėje byloje panaikinimo, taip pat kad kolonos ir liktų tokioje pat padėtyje, kokioje yra dabar, nors ir nacionaliniai teismai, ir EŽTT konstatavo, kad jų negalima įteisinti pagal esamą padėtį. Įpareigojimas pertvarkyti namą pagal naujai parengtą projektinę dokumentaciją, gavus naują statybą leidžiantį dokumentą (neapsiribojant tik kolonų pašalinimu), kai civilinės bylos nagrinėjimo metu buvo tvirtinama, jog atsakovo gyvenamo namo projektas nėra išlikęs, buvo proporcinga sankcija asmeniui. Nei pažyma, nei statybos užbaigimo aktas nesuteikė atsakovui teisės statyti namą ar kolonas.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

19. Vadovaujantis [CPK 370 straipsnio](#) 2 ir 3 dalimis, prašymai atnaujinti procesą nagrinėjami teismo posėdyje, siekiant nustatyti, ar prašymai pagrįsti [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalyje nustatytais pagrindais ir ar paduoti nepraleidus terminų, nurodytų [CPK](#) 368 straipsnyje. Tai, kaip įvykdyti šie įstatymo reikalavimai, lemia sprendimą dėl proceso atnaujinimo – teismas nutartimi atnaujina procesą arba atsisako jį atnaujinti, konstatavęs, kad pateikti prašymai neatitinka bent vieno iš pirmiau nurodytų reikalavimų.

Dėl prašymo atnaujinti procesą padavimo termino

20. [CPK](#) 368 straipsnyje nustatyta, kad: prašymas atnaujinti procesą gali būti pateikiamas per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią jį pateikiantis asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti aplinkybes, sudarančias proceso atnaujinimo pagrindą; prašymas atnaujinti procesą negali būti teikiamas, jeigu nuo sprendimo ar nutarties įsiteisėjimo praėjo daugiau kaip penkeri metai, išskyrus šio kodekso 366 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytus atvejus.
21. Atsakovo prašymas atnaujinti procesą grindžiamas [CPK](#) 366 straipsnio 1 dalies 1 punktu, EŽTT 2021 m. sausio 19 d. sprendimu byloje *Puišys prieš Lietuvą*, Nr. 58166/18, kuris įsiteisėjo 2021 m. balandžio 19 d., todėl prašymą atnaujinti procesą atsakovas pateikė nepraleidęs įstatyme nustatyto termino.

Dėl pagrindo atnaujinti procesą vadovaujantis [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punktu

22. Proceso atnaujinimo, kaip civilinio proceso teisės instituto, esmė ir tikslai ne kartą buvo aiškinti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. spalio 6 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-7-363/2008](#); 2010 m. balandžio 30 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-267/2010](#); 2014 m. vasario 24 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-145/2014; kt.). Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra nurodęs, kad proceso atnaujinimo instituto taikymas yra išimtinis būdas peržiūrėti įsiteisėjusius teismų sprendimus. Pareiškėjų nurodytas proceso atnaujinimo pagrindas vertintinas atsižvelgiant į bylos aplinkybes, siekiant išaiškinti, ar nurodytos aplinkybės leidžia protingai abejojti byloje priimtų teismo sprendimų (nutarčių) teisėtumu ir pagrįstumu. Procesas turi būti atnaujintas, jeigu yra pagrindas manyti, kad dėl pareiškėjų nurodytų aplinkybių byloje priimti teismų sprendimai gali būti neteisėti.
23. EŽTT praktikoje nurodoma, kad vienas iš esminių teisės viršenybės principo elementų – teisinio apibrėžtumo principas. Vadovaujantis šiuo principu, prašymai atnaujinti procesą turi būti ribojami laiko atžvilgiu ir *res judicata* (galutinis teismo sprendimas) galią įgijęs bei įvykdytas teismo sprendimas gali būti peržiūrimas tik esant proceso atnaujinimo pagrindui bei tuos pagrindus taikant neformaliai. Teisinis reglamentavimas, pagal kurį procesas susijęs su daugartinio įsiteisėjusio sprendimo peržiūrėjimo rizika, yra nesuderinamas su teisinio apibrėžtumo principu, todėl įstatyme bylos šalims nesuteikiama teisė atnaujinti procesą vien siekiant pakartotinio bylos išnagrinėjimo. Laikantis teisinio apibrėžtumo principo, teismams galutinai išsprendus ginčą, jų sprendimas neturėtų būti kvestionuojamas, taip užtikrinant santykių stabilumą. Nukrypimas nuo šio principo galimas tik taisant esmines klaidas, esant svarbioms ir įtikinamoms aplinkybėms (žr., pvz., EŽTT 2002 m. liepos 25 d. sprendimą byloje *Sovtransavto Holding prieš Ukrainą*, peticijos Nr. 48553/99; 2007 m. kovo 1 d. sprendimą byloje *Sypchenko prieš Rusiją*, peticijos Nr. 38368/04; 2007 m. kovo 15 d. sprendimą byloje *Volkov prieš Rusiją*, peticijos Nr. 8564/02). Taigi prašymas atnaujinti procesą gali būti tenkinamas tuo atveju, jeigu yra pagrindas manyti, kad dėl pareiškėjo nurodytų (svarbių ir įtikinančių) aplinkybių byloje priimtas įsiteisėjęs teismo sprendimas gali būti neteisėtas.
24. Pagal civilinių bylų nagrinėjimo teismuose principus nagrinėjimo dalyką nustato ginčo šalys. Šis principas galioja nagrinėjant bylas instancine tvarka – pirmosios instancijos teisme ginčo šalys nustato ieškinio dalyką, apeliacinės instancijos ir kasaciname teismuose bylos nagrinėjimo dalykas yra apibrėžiamas atitinkamai apeliacinio ir kasacinio skundo nustatytais ribomis. Tai paaiškinama rungimosi, dispozityvumo ir šalių lygateisiškumo civiliniame procese principais ([CPK](#) 5, 12, 13, 17 straipsniai). Priklausomai nuo pasirinkto nagrinėjimo dalyko, šalys nurodo teisinius faktus ir pateikia juos patvirtinančius įrodymus. Analogiškai, laikantis pirmiau nurodytų bylų nagrinėjimo teismuose principų, taikomas ir bylos proceso atnaujinimo institutas, t. y. bylos proceso atnaujinimo siekianti šalis turi, be kita ko, nurodyti konkretų faktinį proceso atnaujinimo pagrindą, motyvus, pateikti proceso atnaujinimo pagrindo buvimą patvirtinančius įrodymus ([CPK](#) 369 straipsnis).
25. Pagal Konvencijos 46 straipsnį valstybės privalo vykdyti EŽTT priimtus sprendimus, prižiūrimos Europos Tarybos Ministrų Komiteto. EŽTT praktikoje pabrėžiama, kad, EŽTT priėmus sprendimą dėl žmogaus teisių pažeidimo, valstybė turi teisinę pareigą ne tik sumokėti EŽTT kaip teisingą atlyginimą priteistas sumas, bet taip pat privalo imtis bendro pobūdžio priemonių (pvz., teisės aktų, atitinkamos teismo praktikos keitimo) ir (arba), jeigu reikia, individualaus pobūdžio priemonių (pvz., proceso atnaujinimo), skirtų konstatuotam pažeidimui nutraukti ir jo pasekmėms atlyginti taip, kad kiek įmanoma būtų atkurta situacija, buvusi iki pažeidimo (žr. 2000 m. liepos 13 d. sprendimą byloje *Scozzari ir Giunta prieš Italiją*, peticijų Nr. 39221/98 ir 41963/98, 2006 m. sausio 26 d. sprendimą byloje *Lungoci prieš Rumuniją*, peticijos Nr. 62710/00). Pažymėtina, kad iš esmės EŽTT konstatuoto pažeidimo pobūdis lemia galimybę atnaujinti bylos nagrinėjimą nacionaliniu lygiu ir kiekvienu atveju proceso atnaujinimo poreikis turėtų būti vertinamas pagal individualią situaciją, todėl, kad ir kokie būtų Ministrų Komiteto kontrolės sprendimai vykdymo procedūroje, valstybė gali laisvai pasirinkti priemones ar būdus įsipareigojimas pagal Konvencijos 46 straipsnį įvykdyti, aišku, šie turi būti suderinami su EŽTT padarytomis išvadomis byloje (žr. cituotą sprendimą byloje *Scozzari ir Giunta prieš Italiją*).

26. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje konstatuota, kad [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punkte nustatytas įsiteisėjusių teismų sprendimų peržiūrėjimo proceso atnaujinimo tvarka pagrindas gali būti konstatuotas tada, kai, EŽTT konstatavus Konvencijos pažeidimą, tam, kad pažeistos teisės būtų atkurtos neviršijant Konvencijoje ar valstybės vidaus įstatymuose įtvirtintų žmogaus teisių garantijų ribų, reikia taikyti papildomas nacionalines teisių gynimo priemones (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. spalio 6 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-363/2008](#)). Proceso atnaujinimo [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punkto pagrindu paskirtis – užtikrinti galimybę pašalinti Konvencijos pažeidimo padarinius, išlikusius po EŽTT sprendimo priėmimo. Taip pat turi būti įvertinta, ar neatnaujinus proceso asmuo patirtų (patiria) nepatogumų, kurių neįmanoma išvengti kitaip, kaip tik atnaujinus procesą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. spalio 24 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-404-969/2016](#), 34 punktas).
27. Bylos proceso atnaujinimo siekiančios šalies prašyme, be kita ko, turi būti teisiniais ir faktiniais argumentais pagrindžiamas proceso atnaujinimo pagrindas, atsižvelgiant į jo aiškinimą ir taikymą teismų jurisprudencijoje, buvimas, kurie (argumentai) patikrinami ir įvertinami teismui sprendžiant klausimą, ar egzistuoja proceso atnaujinimo pagrindas.
28. Nagrinėjamoje byloje pateiktas prašymas dėl proceso atnaujinimo ir jame nurodoma, jog EŽTT 2021 m. sausio 19 d. sprendimu byloje *Puišys prieš Lietuvą*, Nr. 58166/18, pripažino, kad Lietuvos Respublika pažeidė Konvencijos Protokolo Nr. 1 1 straipsnį, nusprendė, kad byloje dėl savavališkų statybų priimtais teismų sprendimais buvo neteisingai apribotos atsakovo nuosavybės teisės: nacionalinės valdžios institucijos neužtikrino tinkamos interesų pusiausvyros tarp atsakovo nuosavybės teisių ir viešojo intereso.
29. Atsakovas, teikdamas argumentus dėl proceso atnaujinimo, nurodė, kad bylą nagrinėję teismai namo statybos neteisėtumą iš esmės grindė tuo, jog kolonos yra įrengtos už žemės sklypo ribų, kurias nustatydami teismai rėmėsi tik 2004 m. žemės sklypo koordinatėmis, o EŽTT sprendime pažymėjo, kad bylos nagrinėjimo metu galiojo 2007 m. žemės sklypo koordinatės. Be to, nagrinėjamų atveju savavališkos statybos padarinius (nugriauti kolonas) Kauno rajono apylinkės teismo 2012 m. spalio 19 d. sprendimu ir Kauno apygardos teismo 2018 m. vasario 21 d. nutartimi gyvenamojo namo savininkai yra įpareigoti pašalinti pagal 2004 m. sklypo koordinates, o vadovaujantis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. gruodžio 9 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A858-1394/2013 ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. vasario 8 d. nutartimi administracinėje byloje [Nr. A-156-602/2016](#), atsakovas žemės sklypu gali disponuoti pagal 2007 m. sklypo koordinates. Taip pat EŽTT konstatuotas pažeidimas, kad savavališkos statybos padariniai būtų pašalinti atliekant viso namo pakeitimus, negali būti pašalinamas kitaip kaip tik iš naujo įvertinus, kokia kolonų dalis turi būti pašalinama, ir pagal nustatytas aplinkybes tikslinant įsiteisėjusio teismo sprendimo rezoliucinę dalį, kurioje gyvenamojo namo savininkai buvo įpareigoti pertvarkyti visą namą. Teismų nustatytas įpareigojimas pertvarkyti namą atsakovui tik savo sąskaita EŽTT buvo konstatuotas kaip pažeidimas ir šis taip pat negali būti pašalintas kitaip kaip tik atnaujinant bylos nagrinėjimą. Teismų išnagrinėtoje byloje nebuvo nustatoma projekto korekcijas suderinusių, namo statybos eigą ir užbaigimą pagal projektą ir detalų planą kaip tinkamus įvertinusių institucijų kaltė, pagal kurių vėlesnius reikalavimus projekto korekcijos buvo pripažintos negaliojančiomis, o namo statybos rezultatas – neatitinkančių projekto ir detaliojo plano. Šios aplinkybės turi būti ištirtos bei įvertintos sprendžiant dėl lėšų kolonų daliai nugriauti padalijimo tarp už jų pačių klaidas atsakingų institucijų ir atsakovo.
30. Pirmą, EŽTT 2021 m. sausio 19 d. sprendime konstatavo, kad nacionaliniai teismai, sprenddami kolonų savavališkos statybos klausimą, tinkamai neįvertino įrodymų dėl žemės sklypo ribų, neišskleidė prieštaravimų dėl įrodymų, todėl pažeidė atsakovo ir gretimų sklypų savininkų teisių pusiausvyrą atsakovo nenaudai.
31. Teisėjų kolegija pažymi, kad nors EŽTT nusprendė, jog nacionaliniai teismai tinkamai neįvertino koordinačių skirtumo ir nepašalino abejonių, kurios sklypo ribos laikytinos teisingomis, tačiau EŽTT taip pat pabrėžė, kad taisyklės dėl įrodymų vertinimo pirmiausia yra reguliuojamos nacionaliniuose įstatymuose ir EŽTT neturi pagrindo nurodyti, kaip nacionaliniai teismai turėjo vertinti įrodymus.
32. Pagal [CPK 177 straipsnio](#) 1 dalį įrodymai civilinėje byloje yra bet kokie faktiniai duomenys, kuriais remdamasis teismas įstatymų nustatyta tvarka konstatuoja, kad yra aplinkybių, pagrindžiančių šalių reikalavimus ir atsitiktumus, ir kitokių aplinkybių, turinčių reikšmės bylai teisingai išspręsti, arba kad jų nėra. Teismas įvertina byloje esančius įrodymus pagal vidinį savo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku ir objektyviu aplinkybių, kurios buvo įrodinėjamos proceso metu, išnagrinėjimu, vadovaudamasis įstatymais ([CPK 185 straipsnio](#) 1 dalis).
33. Kasacinis teismas savo nuosekliai plėtojamoje šių proceso teisės normų aiškinimo ir taikymo praktikoje yra suformulavęs ir išplėtojęs pagrindines įrodinėjimo ir įrodymų vertinimo taisykles. Pagal kasacinio teismo išaiškinimus, teismai, vertindami šalių pateiktus įrodymus, remiasi įrodymų pakankamumo taisykle, o išvada dėl konkrečios faktinės aplinkybės egzistavimo daroma pagal vidinį teismo įsitikinimą, grindžiamą visapusišku ir objektyviu visų reikšmingų bylos aplinkybių išnagrinėjimu. Teismas turi įvertinti ne tik kiekvieno įrodymo įrodomąją reikšmę, bet ir įrodymų visetą, ir tik iš įrodymų visumos daryti išvadą apie tam tikrų įrodinėjimo dalykų konkrečioje byloje esančių faktų buvimą ar nebuvimą. Kasacinio teismo praktikoje yra ne kartą pažymėta, kad civiliniame procese įrodinėjimas turi savo specifiką – nereikalaujama absoliutaus teismo įsitikinimo. Kasacinis teismas, be kita ko, yra nurodęs, kad įrodymų byloje vertinimas turi būti grindžiamas įrodymų lygybės principu, laikantis nuostatos, kad visi įrodymai turi vienokią ar kitokią įrodomąją vertę ir kad nė vieno negalima nemotyvuotai atmesti ar laikyti savaresniu (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. sausio 13 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-180-611/2021](#) 68 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
34. Nagrinėtos bylos metu buvo nustatyta, kad egzistavo prieštaringi duomenys dėl žemės sklypo koordinačių. Kauno apygardos teismas, nagrinėdamas bylą, gyvenamojo namo statybą pripažino savavališka vadovaudamasis 2004 metų žemės sklypo koordinatėmis, pagal kurias kolonos yra pastatytos už atsakovui priklausančio žemės sklypo ribų ant kelio, einančio per valstybinės žemės sklypą. Apeliacinės instancijos teismas, įvertinęs byloje nustatytas faktines aplinkybes, konstatavo, kad ginčo žemės sklype nuo 2004 metų galiojo Kauno rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2004 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. IS-514 patvirtintas žemės sklypo detalusis planas, kuriame nurodytos žemės sklypo koordinatės. Šios žemės sklypo koordinatės įregistruotos Nekilnojamojo turto registre. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymo 4 straipsniu, visi Nekilnojamojo turto registre esantys duomenys nuo jų įrašymo laikomi teisingais ir išsamiais, kol jie nenuginčyti įstatymų nustatyta tvarka, jame nustatytų duomenys gali būti keičiami tik Teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka pagal parengtą teritorijų planavimo dokumentą.
35. Pažymėtina, kad EŽTT nekonstatavo, jog nacionaliniai teismai vadovavosi neteisingomis sklypo koordinatėmis, tik nurodė, kad bylą nagrinėję teismai nepašalino abejonių, kurios sklypo ribos laikytinos teisingomis, tačiau iš apeliacinės instancijos teismo sprendimo matyti, kad teismas, vadovaudamasis įrodymų vertinimo taisyklėmis, analizavo ir įvertino visus įrodymus ir nustatytas aplinkybes dėl sklypo ribų bei pateikė išvadą dėl įrodymų tinkamumo bei priimtumo. Teismas, vadovaudamasis įrodymų vertinimo taisyklėmis bei statybos teisę reglamentuojančiais teisės aktais, padarė išvadą, kad turi būti vadovaujamasi detalajame plane nustatytais sklypo ribomis, t. y. padarydamas tokią išvadą teismas rėmėsi išrašu iš Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės bei Nekilnojamojo turto kadastro ir registro byla Nr. 52/37860, teismų sprendimais ir kitais įrodymais, esančiais byloje.
36. Pagal [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punktą procesas gali būti atnaujinamas tik siekiant pašalinti EŽTT nustatytus asmens teisių pažeidimus, padarytus priimant Lietuvos Respublikos teismų sprendimus, nutartis, nutarimus, t. y. atnaujinus procesą, gali būti peržiūrėta tik ta bylos dalis ir tik tokia apimtimi, kad būtų pašalinti EŽTT konstatuoti pažeidimai. Tuo tarpu atsakovas, teikdamas prašymą dėl proceso atnaujinimo, siekia ne EŽTT nustatytų pažeidimų pašalinimo, opakartotinio bylos dalies peržiūrėjimo dėl, kaip jis pats teigia, teismų atlikto netinkamo įrodymų vertinimo, tačiau teisėjų kolegija pažymi, kad bylą nagrinėjant iš naujo išleka tos pačios faktinės aplinkybės dėl žemės sklypo ribų bei įstatyme nustatytas reikalavimas, kad rengiant ir tvirtinant statinio projektą, išduodant statybą leidžiančius dokumentus ir vykdant statybų priežiūrą privaloma vadovautis teritorijų planavimo dokumento sprendimais.
37. Antra, EŽTT 2021 m. sausio 19 d. sprendime nustatė, kad atsakovas teismų sprendimais nebuvo įpareigotas nugriauti gyvenamąjį namą, jam

buvo suteikta galimybė namą pakeisti ir jis tai turėjo padaryti atlikdamas reikiamus detaliojo plano pakeitimus. Teismų reikalavimas atlikti atsakovui išvardytus veiksmus, EŽTT nuomone, nebuvo savaimė neproporcingas. EŽTT tik buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad atsakovas jau kartą gavo visus reikiamus dokumentus ir pasistatė namą, šį tuo metu valdžios institucijos pripažino pastatytu teisėtai. Atsakovas, nors ir nesant jo kaltės, priverstas atlikti papildomus veiksmus, todėl svarbu, kad šio papildomo proceso metu būtų atsižvelgta į specifinę atsakovo padėtį. Nacionaliniame teismų procese vienintelis namo aspektas, kuris buvo nustatytas, kad kolonos buvo pastatytos neatitinkant detaliojo plano. Teismai nekvestionavo kitų gyvenamojo namo dalių, tokių kaip jo vieta, aukštų skaičius ir pan., statybos teisėtumo. Kadangi kai kurie valdžios institucijų sprendimai buvo priimti pasibaigus procesui nacionaliniuose teismuose, pagal tuos sprendimus kai kurie kiti gyvenamojo namo elementai, kurie anksčiau nebuvo įvardyti kaip problemiški, dabar jau nurodomi kaip neatitinkantys detaliojo plano sprendinių. Dėl to reikalavimas atsakovui atlikti kitus gyvenamojo namo pakeitimus, nesusijusius su ginčijamomis kolonomis, negali būti pateisinamas.

38. Teisėjų kolegija, įvertinusi šią EŽTT išvadą, nusprendžia, kad EŽTT nekvestionavo nacionalinių teismų sprendimų tik pateikė išvadą dėl valstybės institucijų sprendimų. EŽTT sprendime nėra konstatuota, kad nacionaliniai teismai atsakovui skyrė padarytam pažeidimui pašalinti neproporcingą sankciją – įpareigojo pertvarkyti visą namą pagal parengtą naują projektą ir gauti naują leidimą. EŽTT tik pabrėžė, kad gyvenamojo namo statybos savavališkumas buvo grindžiamas kolonų vietos neatitiktimi detaliam planui (riboms) ir klausimai dėl kitų namo aspektų neteisėtumo nebuvo nustatyti.
39. Taigi procesas šioje byloje negali būti atnaujinamas ir peržiūrima iš naujo visa byla, nes, remiantis EŽTT išvada, atsakovas vis tiek turės įvykdyti nacionalinių teismų sprendimus, susijusius su reikalavimu nugriauti kolonas, nes jų negalima įteisinti pagal esamą padėtį, o kiti klausimai yra susiję jau ne su nacionalinių teismų sprendimais, o su institucijų, dalyvaujančių sprendimo vykdymo etape, veiksmais, kurie nėra šios bylos nagrinėjimo dalykas.
40. Trečia, EŽTT 2021 m. sausio 19 d. sprendime konstatavo, kad atsakovas, turėdamas įvykdyti nacionalinių teismų sprendimus, privalo nugriauti kolonas, nes jų negalima įteisinti pagal esamą padėtį, tačiau reikalavimas asmeniui jas nugriauti tik savo sąskaita, nepasidalijant išlaidomis su atsakingomis institucijomis, yra neproporcinga našta atsakovui. EŽTT taip pat pažymėjo, kad nacionaliniai teismai, sprenddami klausimą dėl savavališkos statybos padarinių pašalinimo, šio klausimo nesprendė.
41. Teisėjų kolegija nurodo, kad nagrinėjamu atveju turi būti sprendžiama dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių kaltų asmenų pareigą prisidėti prie statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimo kompensavimo, statybos padarinių pašalinimo kompensavimo naštos paskirstymą, aiškinimo ir taikymo.
42. Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, 2018 m. vasario 21 d. nutartimi iš esmės palikdama nepakeistą Kauno rajono apylinkės teismo 2012 m. spalio 19 d. sprendimą, nurodė, kad gyvenamasis namas su stogine aplink jį pastatytas nesilaikant žemės sklypo detaliojo plano sprendinių ir statinio projekto, todėl ieškovas Kauno apygardos vyriausiasis prokuroras pagrįstai reikalauja byloje pašalinti savavališkos statybos pasekmes. EŽTT patikslinus, kad turi būti sprendžiama tik dėl kolonų pašalinimo nuo valstybinės žemės, teisėjų kolegija pažymi, kad gyvenamojo namo savininkai įpareigotini pašalinti būtent šiuos neteisėtos statybos padarinius.
43. Vis dėlto Kauno apygardos teismas nutartyje nepagrįstai nusprendė, jog neteisėtos statybos padarinių šalinimo atsakomybė ir našta tenka tik gyvenamojo namo savininkams, kai šie asmenys įpareigoti savo lėšomis nugriauti statinius, ir teismas nesprendė bei nepasisakė dėl valstybės institucijų kaltės išduodant gyvenamojo namo statybai bei jos įteisinimui reikalingus dokumentus. Gyvenamojo namo savininkams (atsakovams T. P. ir I. A.) būtų uždėta per didelė finansinė našta šalinant neteisėtos statybos, atsiradusios ir dėl valstybės institucijų kaltės, padarinius.
44. Dėl to teisėjų kolegija nusprendžia, kad nagrinėjamame atsakovo prašyme pateikta argumentų, patvirtinančių pagrindą atnaujinti procesą civilinėje byloje pagal [CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punktą, konstatavus Konvencijos Protokolo Nr. 1 1 straipsnio („Nuosavybės apsauga. Dėl namo statybos teisėtumo ir valstybės institucijų atsakomybės taisant savo klaidas“) pažeidimą, tačiau tik dėl to reikalavimo, kuriuo prašoma atnaujinti procesą užbaigtoje civilinėje byloje dėl neteisėtos statybos padarinių pašalinimo sąnaudų paskirstymo ([CPK 366 straipsnio](#) 1 dalies 1 punktas).
45. Remdamasi išdėstytais argumentais teisėjų kolegija nusprendžia, kad nagrinėjamu atveju yra pagrindas tenkinti atsakovo prašymą ir atnaujinti procesą dėl civilinės bylos dalies, išnagrinėtos pagal Kauno apygardos prokuratūros patikslintą ieškinio reikalavimą dėl statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimo ([CPK 370 straipsnio](#) 3 dalis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi [CPK](#) 366 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 368 straipsnio 1 dalimi, 370 straipsnio 3 dalimi,

nutaria:

Atnaujinti procesą dėl Kauno apygardos teismo civilinės bylos [Nr. 2-208-660/2012](#) (apeliacinės instancijos teismo bylos [Nr. 2A-22-259/2018](#)) dalies, išnagrinėtos pagal Kauno apygardos prokuratūros patikslintą ieškinio reikalavimą dėl statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimo.

Paskirti atnaujintos bylos nagrinėjimą rašytinio proceso tvarka teismo posėdyje 2021 m. spalio 13 d. 9.00 val.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai

Gražina Davidonienė

Artūras Driukas

Algirdas Taminskas